

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА НОВИ ГРАД
НАЧЕЛНИК
ОПШТИНСКА УПРАВА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И ПОЉОПРИВРЕДУ

АНАЛИЗА ТЕКСТИЛНОГ СЕКТОРА У НОВОМ ГРАДУ

Нови Град, мај 2024. година

Индустрија текстила, коже и обуће је хетерогена дјелатност која обухвата различите производе, полупроизводе и материјале за даљу производњу, те обухвата сљедеће области:

- Производња текстилних предива и тканина
- Производња одијевних предмета, дораде и бојења крзна
- Производња коже и предмета од коже и обуће

Текстилна и индустрија одјеће заузимају важно мјесто у привреди БиХ с обзиром на дугогодишњу традицију, значајан број запослених и односа са европским и свјетским партнерима. Упркос динамичним изазовима свјетског тржишта, текстилна индустрија и даље опстаје.

Индустрија текстила и производа од текстила као значајан сегмент прерађивачког сектора радно је интензивна и ниско акумулативна грана индустрије. Запошљава претежно женску радну снагу и доприноси ублажавању проблема незапослености, иако су просјечне плате у овом сектору ниже у односу на остале прерађивачке гране индустрије. Производња је углавном базирана на лон пословима (услуга кројења, шивања, дораде, монтажа) за иностране partnere са врло малим учешћем производње властитих производа.

Текстилна индустрија је увозно зависна у смислу увоза репроматеријала који се углавном не производи у Републици Српској и Босни и Херцеговини. Ова грана привреде биљежи веома добре извозне резултате, иако доминантно мјесто заузима унутрашња дорада и обрада односно лон-послови.

Посебан проблем у БиХ представља непостојање базне производње (производње сировина и полупроизвода) због чега пословање домаћих фирми у цјелости зависи од партнера који су углавном из земаља ЕУ. Они обезбјеђују тржиште, материјал, прибор, моделе и све остало што је потребно за производњу.

Текстилни сектор је област која је најмање профитабилна и која у највећем дијелу чини само услуге кројења и шивања и нема властити производни програм. Неки од проблема са којима се сусрећу привредни субјекти су поуздано тржиште, обртни капитал, нелојално тржиште - велика понуда робе из Кине, двоструко царинење репроматеријала и готових производа (царине се плаћају приликом увоза репроматеријала и приликом извоза готових производа), недостатак школованог кадра, велики број боловања радница, неповољни кредити и сл.

Рјешавањем ових суштинских проблема који оптерећују и основно функционисање и одржавање производње отвара се простор за даљи развој и софистицирање активности попут улагања у маркетинг, дизајн, образовање, продор на нова тржишта са властитим брендovima, итд.

Основне предности ове индустријске гране су биле (и остале):

- Висок ниво квалитета производа и услуга,
- Квалификованост и ниски трошкови радне снаге,
- Географски положај који омогућује брзо реаговање на тржишне и друге захтјеве,
- Значајни производни капацитети територијално добро позиционирани,
- Производна традиција, индустријска култура и добар углед у свијету.

ФИНАНСИЈСКИ ПОКАЗАТЕЉИ ПОСЛОВАЊА

Табела бр. 1: Финансијски показатељи пословања у области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Година	Број предузећа	Укупан приход	Просјечан број радника
2021	11	9.500.302 КМ	447
Учешће у прерађивачкој инд.	24,44%	18,91%	54,44%
Учешће у укупном пословању	7,85%	3,43%	23,05%
2022	10	9.454.556	373
Учешће у прерађивачкој инд.	22,22%	14,80%	50,47%
Учешће у укупном пословању	7,14%	2,94%	20,12%
2023	10	8.801.286	364
Учешће у прерађивачкој инд.	22,22%	15,83%	51,78%
Учешће у укупном пословању	6,90%	2,59%	20,01%

Извор: АПИФ

Према подацима Агенције за посредничке, информатичке и финансијске послове (АПИФ) у 2023. години је било 10 привредних друштава са 364 радника и укупним приходом од 8.801.286 КМ. По броју запослених, учешће овог сектора у укупном броју запослених у привредним друштвима износио је 20,01%. По оствареном приходу, учешће овог сектора у укупном приходу износило је 2,59%.

У 2022. години текстилни сектор биљежи пад прихода за 0,48% у односу на 2021. годину и пад броја радника за 16,55%. У 2023. години текстилни сектор биљежи пад прихода за 6,91% у односу на 2022. годину и пад броја радника за 2,41%.

Овај сектор позитивно послује, али су његова стопа добити и поврат на имовину прилично ниски, а нешто више од трећине од укупне производње се пласира на страни тржиште. Овдје се углавном ради о тзв „лон“ пословима, гдје се у суштини само изнајмљује радна снага.

Табела бр. 2.: Преглед оствареног прихода привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привредног субјекта	Област дјелатности	Укупан приход 2021. г. (у КМ)	Укупан приход 2022. г. (у КМ)	Укупан приход 2023. г. (у КМ)
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Производња одјеће	44.287	48.517	41.271
2.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Производња одјеће	2.119.582	2.225.000	2.323.091
3.	„СТОЈАКОВИЋ“ д.о.о.	Производња текстила	207.443	200.613	208.118
4.	„KORS-3000“ д.о.о.	Производња текстила	476.046	485.823	611.269
5.	„PADRINO-ВР“ д.о.о.	Производња одјеће	525.194	765.620	819.091
6.	„КИКА-КК“ д.о.о.	Производња одјеће	0,00	-	-

7.	„SMART TEXTILES“ д.о.о.- „FIRECAT“ д.о.о.	Производња радне одјеће	3.557.024	3.786.558	3.553.238
8.	„FIBES“ д.о.о.	Производња одјеће	96.591	81.501	94.036
9.	„VASTIL“ д.о.о.	Производња одјеће	2.293.125	1.482.679	1.088.848
10.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Производња одјеће	71.665	12.056	7.566
11.	„OVERLOCK“ д.о.о.		109.345	366.189	54.758
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			9.500.302	9.454.556	8.801.286
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			50.226.083	63.848.751	55.600.504
УКУПНО			276.687.573	320.701.497	338.811.768

Извор: АПИФ

У дјелатности производње текстила и текстилних производа најзначајнија привредна друштва су „SMART TEXTILES“ д.о.о. - „FIRECAT“ д.о.о., А.Д. "САНА-ЕЛВИС" и „ВАСТИЛ“ д.о.о. Ова привредна друштва са 6.965.177 КМ учествују са 79,14 % у укупном приходу текстилне индустрије.

Табела бр. 3.: Преглед просјечног броја запослених привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа у Новом Граду

Р. бр.	Назив привредног субјекта	Област дјелатности	Просјечан број запослених 2021. г.	Просјечан број запослених 2022. г.	Просјечан број запослених 2023. г.
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Произ. одјеће	1	1	1
2.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Произ. одјеће	111	85	91
3.	„СТОЈАКОВИЋ“ д.о.о.	Произ. текстила	2	2	2
4.	„KORS-3000“ д.о.о.	Произ. текстила	40	38	38
5.	„PADRINO-БР“ д.о.о.	Произ. одјеће	28	36	38
6.	„KIKA-KK“ д.о.о.	Произ. одјеће	0	-	-
7.	„SMART TEXTILES“ д.о.о.- „FIRECAT“ д.о.о.	Произ. радне одјеће	113	115	130
8.	„FIBES“ д.о.о.	Произ. одјеће	4	4	4
9.	„VASTIL“ д.о.о.	Произ. одјеће	133	69	56
10.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Произ. одјеће	3	1	1
11.	„OVERLOCK“ д.о.о.		12	22	3
УКУПНО ТЕКСТИЛНИ СЕКТОР			447	373	364
УКУПНО ПРЕРАЂИВАЧКА ИНДУСТРИЈА			821	739	703
УКУПНО			1.939	1.853	1.819

Извор: АПИФ

ПОСЛОВАЊЕ ПРЕДУЗЕТНИКА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА

Према подацима из Регистра предузетника Одјељења за привреду и пољопривреду Општинске управе општине Нови Град, на подручју општине Нови Град на дан 31.12.2023. године било је регистровано укупно 5 кројачких радњи.

Табела бр. 4: Преглед броја самосталних предузетника по годинама

ПОДРУЧЈЕ ДЈЕЛАТНОСТИ	2021. г.	2022. г.	2023. г.
Предузетници - кројачке радње	6	6	5
Предузетници - прерађивачка индустрија	47	60	53
ПРЕДУЗЕТНИЦИ - УКУПНО	441	444	432

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

Табела бр. 5: Преглед самосталних предузетника из области производње текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	НАЗИВ ПРЕТЕЖНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Производња остале спољашње одјеће
3.	Занатско производна радња "ТК FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
4.	Кројачка радња "ММ" Нада Маран с.п. Нови Град	Производња остале спољашње одјеће
5.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Производња готових текстилних производа, осим одјеће

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду

СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

Према подацима Вањскотрговинске коморе БиХ, учешће укупног увоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан увоз општине Нови Град у 2023. години износио је 8,27%. Учешће укупног извоза текстила и текстилних производа, обуће, шешира и сл. у односу на укупан остварени извоз општине Нови Град у 2023. години износио је 26,41%.

Табела бр. 6: Преглед спољнотрговинске размјене текстила и производа од текстила, обуће, шешира и сл. (износи у КМ)

СЕКТОРИ	Извоз	Извоз	Извоз	Увоз	Увоз	Увоз
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Текстил и произ. од текстила	27.657.195	13.484.880	8.562.862	24.939.537	10.854.792	6.993.473
Обућа, шешири, капе и остале покривке за главу	854.417	35.589	1.457	719.950	5.769	16.079
УКУПНО	28.511.612	13.520.469	8.564.319	25.659.487	10.860.561	7.009.552
УКУПНО остварена спољнотрговинска размјена	45.220.108	33.292.999	32.423.895	87.564.888	79.390.910	84.713.579
Учешће %	63,05	40,61	26,41	29,30	13,67	8,27

Извор: Вањскотрговинска комора БиХ

Посматрајући по годинама, у 2022. години текстилни сектор биљежи пад извоза за 47,42% у односу на 2021. годину и пад увоза за 42,32%. У 2023. години текстилни сектор биљежи пад извоза за 36,66% у односу на 2022. годину и пад увоза за 35,46%.

Најзначајнији извозни производи у 2023. години били су: одјећа и прибор за одјећу - плетени или кукичани производи (5.940.243 КМ) и одјећа и прибор за одјећу, осим плетених и кукичаних производа(2.374.864 КМ) и др. Партнери у извозу били су: Хрватска, Њемачка, Италија и Словенија.

Најзначајнији увозни производи у 2023. години били су: одјећа и прибор за одјећу - плетени или кукичани производи (2.362.025 КМ) и вјештачка или синтетичка влакна (1.112.049 КМ). Најзначајније земље партнери у увозу су: Хрватска, Њемачка, Словенија и Турска.

ПОДАЦИ О НЕЗАПОСЛЕНОСТИ

Према подацима Завода за запошљавање Републике Српске на дан 31.12.2023. године, на евиденцији је било укупно 20 активно незапослених лица текстилне струке (КВ и ССС).

Током 2023. године, са евиденције ЗЗРС - Биро Нови Град брисано је 17 активно незапослених лица ове струке ради запослења.

Табела бр. 7.: Преглед броја активно незапослених текстилне струке и укупно запослених у 2023. години

ЗАНИМАЊЕ	СТАЊЕ АКТИВНЕ ПОНУДЕ НА ДАН 31.12.2023. Г.	ЗАПОСЛЕНО У 2023. Г.
Текстилна - КВ	15	16
Текстилна - ССС	5	1
Текстилна - УКУПНО	20	17
УКУПНО НЕЗАПОСЛЕНИХ	631	413

Извор: ЗЗРС

Стратегија даљег развоја ове индустријске гране је у преласку са послова дораде, односно „лон“ послова за иностране партнере, на развој властитих брендова и колекција са препознатљивим робним маркама, покретање базне и индустрије пратећих материјала, те остварење што веће конкурентности како на домаћем тако и на захтјевном иностраном тржишту.

Најновији трендови у развоју индустрија у Европској унији, па тако и у овој бранши, крећу се према развоју производних процеса, побољшању квалитета производа и заштите околиша у различитим процесима, али и у финалним производима.

ПРОФИЛ „САНА-ЕЛВИС“ А.Д. НОВИ ГРАД

У области текстилног сектора најзначајније привредно друштво по укупно оствареном приходу и броју радника је привредно друштво „Сана-Елвис“ а.д. Нови Град. Ово привредно друштво има вишедеценијско пословно искуство у текстилној индустрији. Нови успон предузећа почиње 2001. године, а након извршене приватизације почело је освајање нових тржишта и развој нових производа.

Производи ovog привредnog друштва продају се у свим већим робним кућама на подручју Босне и Херцеговине и дијелу тржишта Србије. Успјешна приватизација предузећа је извршена 2005. године. Већински пакет акција су откупили радници и руководство предузећа, а удио у власништву имају пензиони фонд у износу 7,9% и фонд за реституцију у износу 3,9%. Предузеће је до 1991.године пословало у саставу холдинга "Сана" Нови Град, запошљавало око 3000 радника, те своје капацитете пласирало на тржиште тадашње Југославије и Европе.

Застој у развоју, од 1991.године до 2001. године, је утицао на пад производње и смањење броја запослених. Застој у производњи је искориштен за анализе свјетског тржишта и припреме за нови пословни успон. Поновни успон почиње 2001. године. Производња је покренута са 85 запослених радника, уз стално проширење понуде и освајање нових тржишта. Са повећањем производње стварају се услови за запошљавање нових радника. Предузеће „Сана-Елвис“ је подијељено на четири организационе јединице и организовано према савременим стандардима за текстилну индустрију.

Савремена организација предузећа и модерна технологија омогућавају ефикасно обављање дјелатности предузећа. Понуда предузећа обухвата производњу и промет текстилних производа, дизајнерске услуге, услужне дјелатности за иностране партнере, као и понуду нових производа.

Пословна оријентација на задовољног купца је важан дио вишедеценијске пословне традиције. Нови производи су савремен начин прилагођавања честим промјенама у модној индустрији. Сви производи се израђују од материјала доказаног квалитета, на савременим машинама.

Основна дјелатност предузећа „Сана-Елвис“ А.Д. је прерада текстила и производња квалитетне и савремене одјеће за све генерације. Предузеће своје услужне дјелатности изводи на основу наруџбе купаца, који су претежно са подручја Њемачке, Италије и других европских земаља. За стране купце се пружају различите услуге, нарочито шивење. Поред услужних дјелатности предузеће има богату понуду производа из властитог производног програма.

Предузеће је претежно усмјерено на извоз и пословање са страним партнерима, чиме се упошљава 70% капацитета. Поред оријентације на извоз значајни напори се усмјеравају на развој властите производње и израду властитог производног програма. Властита производња оригиналних одијевних предмета упошљава 30% капацитета предузећа.

Пословни циљеви су усмјерени на повећање властите производње и излазак на страна тржишта са властитим производима. У понуди предузећа се налази широк асортиман производа за све генерације:

- Модно рубље – мушко, женско и дјечије;
- Спаваћи програм – мушки, женски и дјечији;
- Мајице – мушке, женске и дјечије су прилагођене потребама и различитим годишњим добима.

Властити производи су намијењени пробирљивим купцима. Модни трендови се уважавају уз очување стилских особености и препознатљивог квалитета производа.

Предузеће „Сана-Елвис“ посједује властите машине и алате за обављање дјелатности у текстилној индустрији. Савремена технологија омогућава производњу, паковање и доставу, Махине су таквог квалитета да се могу испоштовати сви стандарди у текстилној индустрији и постићи изузетно висок квалитет производа.

Пословни циљеви предузећа су засновани на даљем развоју властите производње.

Адреса: Сводна бб, 79 229 Нови Град
 Телефони: 052-776-226; Централа: 052-776-740; Директор: 065-674-459
 Веб адреса: www.sana-elvis.com
 Емаил адреса: info@sana-elvis.com
sanelvis@teol.net

**КОНТАКТИ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА ИЗ ОБЛАСТИ ПРОИЗВОДЊЕ ТЕКСТИЛА И
 ТЕКСТИЛНИХ ПРОИЗВОДА**

Табела бр. 8.: Контакт информације привредних друштава из области производње текстила и текстилних производа

Р. бр.	Назив привр. субјекта	Контакт особа	Број телефона	Е-маил адреса	Веб адреса
1.	„LD-CORD“ д.о.о.	Петар Личина	052/751-945	-	-
2.	„SANA-ELVIS“ а.д.	Мира Лазић	052/776-226 065/674-459	info@san-elvis.com	www.sana-elvis.com
3.	„STOЈAKOVIĆ“ д.о.о.	Љубомир Стојаковић	052/753-325	stojakovicdoo@poen.net	-
4.	„KORS-3000“ д.о.о.	Мирко Пилиповић	052/775-446 065/874-365	kors3000@gmail.com	-
5.	„PADRINO-BP“ д.о.о.	Бојан Плавшић	052/751-014 065/516-635	padrino.ng@gmail.com	-
6.	„KIKА-KK“ д.о.о.	Кристина Калинић	065/910-011	-	-
7.	„FIBES“ д.о.о.	Зоран Бурсаћ	065/663-655	info@doofibes.com	-
8.	„VASTIL“ д.о.о.	Vasco Fagari Мирослав Станковић	066/913-940	vastilconfezioni@gmail.com	-
9.	„ACTION-TEX SERVIS“ д.о.о.	Roberto Tiatto	065/003-145	agencijaknezevic@yahoo.com	-
10.	„SMART TEXTILES“ д.о.о. - .- „FIRECAT“ д.о.о.	Маролт Боштјан Алекса Гудало	065/495-793	aleksagudalo@gmail.com	-
11.	„OVERLOCK“ д.о.о.	Roberto Tiatto	-	-	-

Извор: АПИФ

Табела бр.9: Контакт информације самосталних предузетника из области производње текстила и текстилних производа

Р.бр.	НАЗИВ ПРЕДУЗЕТНИКА	Контакт особа	Број телефона
1.	Занатско производна, услужна и трговинаска радња "ELEGANT" Јелка Бундало с.п. Нови Град	Јелка Бундало	065/589-955
2.	"В i В" Чавић (Драган) Бранислава с.п.	Бранислава Чавић	065/589-960
3.	Занатско производна радња "TK FASHION" Бошко Томић с.п., Нови Град	Бошко Томић	052/751-557 065/827-622
4.	Кројачка радња "MM" Нада Маран с.п. Нови Град	Нада Маран	052/752-355
5.	Кројачка дјелатност "Z.U.S", Ерсан Абдулахи с.п. Нови Град	Ерсан Абдулахи	066/499-503

Извор: Одјељење за привреду и пољопривреду